

הנדון:

מסוכן? בלתי-נומע? האם זה נוגע לנו?

מאותו הרגע יהפוך הגבול לסיקציה. זה יכול לקרות גם בדרכים אחרות. אבל זה יקרה.

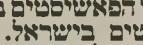

אלה שניה: האם זה רע? האם זה מסוכן? זה רע מאוד, בעיני מי שסבור כי יש באופי העם הגרמני משהו מיסטריוזי, משהו מיסטי, הגורם לו להרוס ולשבור ברגע שהוא מתאחד.

מזון האמונה הזאת נודף ריח חריף של גזענות. היא אימרת: הגזע הגרמני רע מנעוריו. תנו לו הזדמנות, והוא יהרוס את העולם. מכיוון שאינני גזען, אינני מוכן לקבל אמונה זו. היא בלתי רציונלית. זהו מעין נאציזם הפוך.

השאיפה לאיחוד גרמניה, כמו השאיפה לאיחוד איטליה, היתה במשך מאות בשנים שאיפתם של מיטב הכוחות המתקדם מים, שוחרי החרות והרמוקרטיה. כאשר התגשמה שאיפה זו סוף-סוף, באיחוד רב, עם הקמת "הרייך השני" ב־1871, זה קרה בחסות הימין השמרני. ככל זאת, מי שטען שגרמניה לבדה היא האשמה במילחמת-העולם הראשונה חוטא לאמת ההיסטורית. זה פשוט אינו נכון. ה־אוסטרים והרוסים היו אשמים יותר. הם הכריזו על גיוס כללי, והכריחו את גרמניה וצרפת ללכת בעיקבותיהם.

לעומת זאת, גרמניה — והיא לבדה — גרמה למילחמת-העולם השנייה. "הרייך השלישי", שהיה מדינת-פשע, הניף את דגל איחוד כל הגרמנים. אבל זאת היתה בפיו סיסמת-כזב, שבאה להונות את העולם ואת הגרמנים עצמם. היטלר רצה לכבוש מרחבי-מזרח אירופה, הרבה מעבר לתחום העם הגרמני. בימים ההם דבק ברעיון אחדות-גרמניה ריח חריף של פאשיזם. אבל אין לזה קשר עם העם הגרמני של היום, דורהנכדים, ועם המציאות הפוליטית והנפשית של מינוי אלה.

אינני מאמין כי הפאשיזם הוא מחלה גרמנית דווקא. זוהי מחלה עולמית, היכולה לרבוך בכל עם. כספר שכתבתי לפני כמעט 30 שנה (צלב הקרס) הוזהרתי שזה יכול לקרות גם לנו.

כיום אין שיעור הפאשיזם בגרמניה עולה על שיעור הפאשיזם בישראל. או בצרפת. או בארצות-הברית. ואולי גם ברוסיה.

עלינו לעמוד על המישור נוכח כל גילוי של פאשיזם בגרמניה, אבל גם בישראל. וגם בכל מקום אחר בעולם. יתכן כי גרמניה מחוסנת מפני תחיית הפאשיזם יותר מ־אשר רוב הארצות בעולם. כי גרמניה חשה על גופה בתוצאות. מיליוני הרגים. חורבן כל הערים. כיבוש סובייטי שנמשך 44 שנים.

כיום יש עולם אחר. איחוד-אירופה הוא עובדה בלתי-הפיכה, מבחינה כלכלית, פוליטית, צבאית, ובעיקר תרבותית-רעיונית.

גרמניה מערבת היא חלק מן השוק המשותף, שהוא פדרציה מערב-אירופית. גרמניה המיזרחית היא חלק מה־פדרציה המיזרח-אירופית, הקרויה ברית-ורשה. איחוד גרמניה בפועל לא יתכן בלי כינון איחוד של חלקי אירופה, בצורה זו או אחרת.

בתוך אירופה המאוחדת, גרמניה המאוחדת תהיה גורם מרכזי. זוהי עובדת-חיים. הגרמנים הם העם הגדול ביותר בימינו, וגם העם החרוץ והיעיל ביותר. כנגד עובדות אלה, שום התחכמות פוליטית לא תצלח. האם תחרש גרמניה מאוחדת את תביעה לשטחים ה־גרמניים, שנקרעו מעל גרמניה ב־1945? אפשרות זו קיימת, כמוכן. אבל אינני מאמין שהיא סכנה מוחשית. איש אינו מדבר עוד על אלזאס-לותרנינגיה, המהוות כיום חלק מצרפת. במסיגיו של אירופה מאוחדת, שאין בה גבולות כלכליים ופסיים, בעיות אלה יתפכו לאנארכוניהם. צריכים להאמין בשינוי. העולם משתנה. גם אירופה. גם גרמניה.

יהודים, אנחנו מעורבים איכשהו כמה שקורה בגרמניה. לפחות מבחינה ריגשית. כישראלים, כל זה כעצם אינו נוגע לנו. שתי גרמניות או גרמניה אחת — מה זה חשוב מבחינת האינטרסים הממלכתיים שלנו?

איננו יכולים למנוע את איחוד גרמניה. מוטב להתרגל למחשבה שזה עומד לקרות.

WIEDERVEREINIGUNG

ברגע שמעצמת-הכיבוש — ברית-המועצות — איבדה את העניין בקיום הכיבוש שלה במיזרח-גרמניה, נותרו הסוכנים שלה בברלין המיזרחית בלי משיענות.

כלי תמיכת הצבא הסובייטי, קרס המישטר כבניין-קלפים. בלי אלימות. בלי שפיכת-דם. לא קרה שם מה שקרה ברומניה. כאשר המישטר נמוג, מה נשאר? נשארה ההכרה של כל הגרמנים, שהם עם אחד.

וכאשר עם רוצה להתאחד במדינה אחת, הוא יעשה זאת. מי מסוגל לעמוד בדרכו? יש כל מיני מיכשולים פנימיים. אנטי-המערב העשירים לא כלי-כך מתלהבים לרעיון שהדודנים העניים מהמיזרח יהיו

סמוכים על שולחנם. אחרי ניתוק של 44 שנים, יש כל מיני רעיוות הרדיות. אבל מי שסבור שמסחמים קטנים אלה יוכלו לעצור תהליך היסטורי כביר, שהוא את כוחו ממאווים של עשרות מיליונים, משלה את עצמו. **גרמניה תתאחד מחדש. זה בטוח לגמרי. השאלה היא רק איך ומתי.**

אפשר לצייר כל מיני תסריטים. הקאנצלר הלמוט קול שירטט תסריט כלשהו, שנועד להרגיע את החששות ממזרח וממערב. אין בו הרבה ממש. כמו כמעט כל הפוליטיקאים באירופה, גם הוא לא הבין את הקצב המהפכני של המאורעות, הפורצים מלב העמים.

אפשר להעלות על הדעת תסריט אחר: תוך כמה חודשים ייערכו בחירות חופשיות בגרמניה המזרחית. בבחירות ישתתפו הסוציאליסטים, הנוצרים-דמוקרטים, הירוקים — אותן המיפלגות בדיוק כמו בגרמניה המערבית. מה יפריד בין הירוקים מכאן ומכאן? בין הסוציאליסטים סיים במזרח ובמערב? פלגיה-המיפלגות במזרח יתאחדו אוטומטית עם המיפלגות-האחיות במערב.

מי שאינו דובר/ת גרמנית, אל לו/לה לנסות לקרוא את המילה המופיעה בכותרת. זוהי אחת המילים הגרמניות הארוכות-ארוכות, הנוצרות על-ידי צירופים-יחד של כמה שמות-עצם.

וידר-פראיינגונג — איחוד מחדש. האיחוד-מחדש של גרמניה. הרבה אנשים חכמים חיו על כך את דעתם בימים האחרונים. כמעט כל היהודים והישורלים הביעה ריעה נחרצת נגד אפשרות זו.

זה נעשה אוטומטית. גרמניה חוללה את השואה כאשר היתה מאוחדת. על כן, אסור להניח לגרמניה להתאחד מחדש. **עם כל הכבוד, זה קצת פשטני.** נראה לי כי רוב הניתוחים שקראתי, גם אלה שנכתבו על-ידי אנשים שאני מכבד את ריעותיהם, לקו במידה מסוימת של אי-רציונליות. אולי קשה לדרוש גישה רציונלית לענייני גרמניה בדרגון. בכל זאת, כדאי לנסות.

אלה ראשונה: האם אפשר בכלל למנוע את איחודה-מחדש של גרמניה? אני משיב על כך בלי כל היסוס: לא. אין שני עמים גרמניים בימינו. יש רק עם גרמני אחד. אומה גרמנית אחת.

ברפובליקה הדמוקרטית הגרמנית (דה-דה-אר, בקיצור) לא נולדה אומה חדשה. גרמניה המיזרחית נכבשה על-ידי הצבא הסובייטי. סטאלין כפה עליה מישטר קומוניסטי. מישטר זה לא היה בעולם אלא מישטר-כיבוש, נטע וזר שנכפה על חלק מהעם הגרמני. הגרמנים במזרח נכנעו לכיבוש זה. הם הבינו כי גרמניה גרמה למילחמת-העולם השנייה והפסידה, ועל כן עליה לשאת בתוצאות. הם הבינו גם שיחסי-הכוחות אינם מאפשרים להם להיפטר מן הכיבוש הסובייטי. אולם היה ברור לכל בר-דעת — וכיום גם הוכח — שמעולם לא קיבלו הגרמנים את המישטר הזה כדבר לגיטימי.

ראשייה-תיבות של "הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית" נשארו בציון של מישטר, של צמרת, של מנגנון — אך לא של ארץ אמיתית, לא של עם אמיתי.

דאי להעיר כאן כי מבחינה זו יש הבדל מהותי בין גרמניה המיזרחית ובין אוסטריה. אוסטריה, כמובנה פוליטי, צמחה במשך מאות בשנים. היא היתה חלק מהרייך הגרמני, ואחרי-כך היתה ריך עצמאי, אבל תמיד היתה לה זהות משלה.

כאשר התפרק הרייך האוסטרו-הונגרי ב־1918, וכל החב לים הלא-גרמניים הופרדו ממנו וזכו בעצמאות, נשארה אוסטיה ריה הקטנה בלי זהות לאומית ברורה. כל תושביה היו דוברי גרמנית. עוד קודם לכן היתה קיימת בממלכה תנועה לאומית נית-גרמנית גדולה (שממנה ינק אדולף היטלר הצעיר את השראתו).

לכן, בין שתי מילחמות-העולם, נקרעה אוסטריה בין מנגמות סותרות. היתה שאיפה חזקה "לחזור אל הרייך", ומולה שאיפה לעצמאות אוסטריה. **ב־1938 התקבל היטלר בווינה ברמעות של גיל.**

התמוטטות הרייך השלישי שמה קץ לוויכוח היסטורי זה. מאז 1945 התגבשה תודעה לאומית אוסטריית ברורה וחזקה, ונראה שזהו תהליך בלתי-הפיך. אפילו אותו קצין-וורמאכט עלוב, קורט ולדהיים, מזודהה כיום כאוסטרי מובהק. יש תודעה אוסטרי, הנשענת על היסטוריה אוסטריית ארוכה ועל תחושת-מולדת אוסטריית. **דווקא תהליך זה מצביע על ההבדל. מה שקרה באוסטריה לא קרה בגרמניה המיזרחית.**

מישטר של כיבוש יכול להתקיים רק כל עוד הכובש מסוגל ורוצה לקיים אותו.

מאת אורי אבנרי